

การวิจัยนี้ได้กล่าวถึงการพัฒนาสถาปัตยกรรมเรือนพักอาศัยในชนบท เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยและผลกระทบทั้งทางสภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ทรัพยากร วัสดุก่อสร้างวิถีชีวิตสังคม และวัฒนธรรมที่แปรเปลี่ยนเรื่อยมา ส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบของงานสถาปัตยกรรมเรือนพักอาศัย กับการยกระดับความเป็นอยู่ในการสร้างเรือนพักอาศัย ให้ตอบสนองความต้องการในสังคมเกษตรอุตสาหกรรม ของสมัยปัจจุบัน ซึ่งเริ่มเข้ามามีบทบาทในหลายหมู่บ้านในชนบทอีสาน

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของเรือนอีสาน แนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นอีสาน เรือนพักอาศัย แถบลุ่มน้ำชี จังหวัดมหาสารคาม มีการดำเนินการโดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ประชาชนที่อาศัยภายในเรือนพักเรือนพักอาศัย แถบลุ่มน้ำชี อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 1 หมู่บ้าน ซึ่งเลือกเรือนที่ทรงคุณค่าทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น และเรือนที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ วัสดุก่อสร้าง เพื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาถึงแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาให้เกิดเป็นลักษณะเฉพาะของชุมชน อยู่บนพื้นฐานของภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 แบบด้วยกันคือ แบบสอบถาม และแบบสำรวจ ผลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดใช้หลักการวิเคราะห์โดยใช้คำร้อยละ

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เรื่องการอนุรักษ์และพัฒนาเรือนอย่างถูกวิธี
2. องค์ประกอบของ เรือนพักอาศัย แถบลุ่มน้ำชี จังหวัดมหาสารคาม มีรูปแบบของ เรือนอยู่ 4 รูปแบบ ลวดลายที่คงความเป็นเอกลักษณ์ คือลายหน้าจั่วหลังคา นอกจากจะสื่อถึง วิธีการดำเนินชีวิตแล้วยังเกิดจากความเชื่อ
3. ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการอนุรักษ์ และการพัฒนาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น คือความ ไม่เข้าใจของประชาชน ความเสื่อมสภาพของวัสดุตามอายุการใช้งานและเกิดการกระทำของเจ้าของ เรือนเอง เนื่องจากความไม่รู้ การต่อเติมบ้านตามความพอใจ ขาดแคลนวัสดุและช่างขาดความ ชำนาญในการก่อสร้าง
4. การดำเนินชีวิตของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย สิ่งก่อสร้าง แบบดั้งเดิมถูกมองว่าล้าหลัง ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และ ความเป็นส่วนตัวเพิ่มมากขึ้น
5. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ต้องการปลูกเรือนหลังใหม่ ตามแบบและวัสดุสมัยใหม่ เนื่องจากช่างฝีมือและวัสดุแบบเดิมมีราคาแพง และหายาก
6. แบบบ้านที่ปรากฏตามสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่นตัวอย่างบ้านในเมืองหลวง (กรุงเทพฯ) ได้ เข้ามามีบทบาทต่อรูปลักษณะของเรือนพักอาศัยของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ นอกจากจะรวบรวมรูปแบบเรือนพักอาศัยพื้นถิ่นอีสาน ให้เป็นฐานข้อมูล สามารถนำไปออกแบบต่อเนืองให้เกิดความเหมาะสมกับท้องถิ่นแล้ว ยังได้เสนอความพยายามที่จะรวบรวมแนวคิด และตัวอย่างของเรือนพักอาศัยที่ได้ออกแบบประยุกต์ขึ้น เพื่อตอบสนอง ความเป็นอยู่และอนุรักษ์พื้นถิ่นอีสานอีกด้วย ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตใน ปัจจุบันและอนาคต

ABSTRACT

TE 162941

The architectural development of rural housing was studied in this research. The factors as a consequence of the contributing are topographical climate, availability of construction materials, life styles, custom and society culture. These are the main reasons which effect the styles of Thai – Esan Houses and the house styles has to adapt according to the ago – industrial system as playing important rote in Esan community.

The point leads to study :

1. Composition of the Thai – Esan Houses styles .
2. Conservation and development of the local architecture of Esan Houses Chee Watershed styles .

This investigation was in 1 communities at tombon Huwkhang, Amphur Kosompisiy, Mahasarakham province By comparing between the local architecture and modern style house. The tradition of local wisdom and culture was considered for conservation and development as the unit of community questionnaires and survey methods were used and the percentage have mention for analyzed the data.

The result of this research was concluded as follows :

1. Sample did not have correct knowledge in conservation and development .
2. The Thai - Esan houses was composed of 4 patterns. All these components were well related to the old / tradition way of living .
3. The obstacles of local architecture conservation and development were lack of Thai - Esan house conservation , deterioration of materials from the time past, lack of knowledge for house casing of the houses ' owners , lack construction materials, And skilled craftsmen.
4. The ways of living have been changed. Old fashion buildings were now regarded as antique style.
5. Most of the people want to build the modern style house by using modernized materials , the main reason is unavailable f the craftsmen and materials for conservation house.
6. House designs from magazine and other media played important rote .

The conclusion of this research would give the information for appropriate housing design by collecting the related data the finding of present invalidation will be great significant to help conservation of Esan houses Chee - Watershed styles identity and adapting the house style far the present and future.